

Aabitsakriis lõppes

EESTI AABITS - STOKHOLM 1966

Eesti noorsooraamatute turgu nii õppe-, tarbe- kui ka ajaviite- raamatute alal iseloomustab maa- devaheline koordineerimatus. Noored vajavad raamatuid ja sellest vajadusest armastatakse rääkida rohkesti, kuid jutustei teki veel juturaamatut. Ohendriikides kirjastati aastate eest rida noorsooraamatuid, mille minek kuulduste kohaselt on olnud halb — valiku tegijad ei tundnud vajadust ega noorte huvivalda.

Aabits lõppes müügil juba aastate eest ja hädaga hakkas ilmuma aabits tähtede kaupa „Vaba Eestlase“ lasteleheküljel, millest aeglase ilmumise tõttu on olnud vähe abi. Möödunud aasta lõpul ilmus Rootsi-Eesti õpperaamatufondi kirjastusel kaasaoodatud aabits ja teine olevat nüüd veel tulekul Kanas. Varsti on meil liiga palju aabitsaid ja siis selgub, et suur puudus on mõnest teisest raamatust.

Oleks ülim aeg, et noorteraamatute kirjastamisel lõpetataks luikhaug-vähk mängimine ja raamatute soetamisest huvitatud isikud ning organid asuvad koordineeritud koostööle.

Kahekümne võõrsil viibimise aasta kestel on eestikeelsete õpperaamatute süstemaatilist kirjastamist korraldanud Rootsi-Eesti õpperaamatufond, kelle raamatud on praegu kasutamisel eesti täienduskoolides üle kogu maailma. Viimase raamatuna ilmus fondist Herman Rajamaa „Eesti aabits“ ja hetkel on trükkis ning korraldamisel vihkude kaupa ilmuv „Eesti alglugemik“.

Uus „Eesti aabits“ on väga heal paberil ja algusest lõpuni neljavärvi-trükkis. Lastepärased, samal ajal moodsad ja meeldivad illustatsioonid on Rootsis tunnustatud eesti raamatukunstnikult Don Wikland-Pääbolt. Välimuselt — mida lapsed otsekohe märkavad — on raamat kõrvutatav nii Euroopa kui ka Ameerika paremate lasteraamatutega ega sisenda seda sandilapse tunnet, mis õhkub mõnestki välismaal ilmunud eesti lasteraamatust (Üks põhjuseid, mis me kardame laste kätte anda tehniliselt häid nõukogude lasteraamatuid!).

Raamatu autor Herman Rajamaa on tuntud pedagoog ja paljude õpikute autor. Eesti õpetajad tunnevad ja hindavad teda kui seminari ja pedagoogi üliõpilase ja koolide inspektorit kodumaalt. Veel hinnatavam on aga see et Rajamaa juures ei esine paljudele vanadele koolimeestele omaseid kivenemise tunnuseid. Ta on aabitsa 1. trükist ümber korraldanud täiesti tänapäeva lapse eluringi ja mõtte- maailma kohaseks, kus ükski lugemispala ei vaja ajaloolisi ega keeleoskuslikke kommentaare.

Pedagoogid eesti täienduskoolide juures oskavad ise teha kriitikat uuele aabitsale, mida see raamat väärrib ja teavad, kuidas seda rakendada täienduskoolide töös. Lastevanematele, kelle lapsed ei käi veel täienduskoolis või oma elukoha tõttu sinna ei pääsegi, tuleb Rajamaa uut aabitsat soojalt soovitada. See raamat kujuneb heaks tööriistaks ka nende lastevanemate käes, kellel puuduvad pedagoogilised kogemused, kuid kes siiski tahavad kodus oma lapsi eesti keelt lugema õpetada.

Heino Jõe.